

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Культуру повсякденності»

Ступінь освіти
Освітня програма

Бакалавр
Культурологія

Тривалість викладання	
заняття:	
лекції:	2 години
практичні роботи:	2 години
Кількість кредитів	4 (120 годин)
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4658>

Кафедра, що викладає	Філософії і педагогіки
----------------------	------------------------

Викладач:
Щелкунов Антон Олексійович
доцент кафедри філософії і педагогіки,
кандидат історичних наук

E-mail: shchelkunov.a.o@nmu.one

Консультації: 14.30-16.00, щочетверга (крім святкових днів), ауд. 116;

лекції та практичні заняття проводяться відповідно до розкладу.

1. Анотація до курсу

Культуру повсякденності – навчальна дисципліна вибіркового блоку навчального плану підготовки бакалаврів за Освітньою програмою «Культурологія»; дисципліна сприяє формуванню у студентів спеціальності 034 «Культурологія» уявлень про повсякденні соціальні практики як важливий фактор розвитку культури.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – створення у студентів теоретичного підґрунття розуміння культурного генезису і навиків аналітичного мислення при вивченні повсякденних культурних практик

Завдання курсу:

- Опанувати зміст та проблематику базових теоретичних засад культури повсякденності,
- Сформувати здатності самостійно аналізувати явища та процеси культури та використовувати отримані результати в соціокультурній практиці.

3. Дисциплінарні результати навчання

- Визначати як різні соціальні явища та процеси впливають на повсякденність
- Визначати як повсякденне життя людей впливало на політичні, економічні та мистецькі дискурси та навпаки
- Знати основні теоретичні конструкти культури повсякденності

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ	
Вступна лекція	6
1. Поняття повсякденності	
2. Предмет курсу	
3. Становлення та основні етапи розвитку наукового вивчення культури повсякдення	
1 Напої, їжа і посуд у повсякденній культурі	6
1.1. Виникнення кераміки	
1.2. Пивоваріння і вина справа в стародавньому світі	
1.3. Банкетна культура середньовіччя	
1.4. Чаювання і кава як нова форма дозвілля у повсякденній культурі	
1.5. Алкогольні і безалкогольні напої та розвиток глобальної торгівлі і комунікацій	
2 Алкоголізм і Наркоманія як елемент повсякденної культури 19 – 21 ст.	6
2.1. Вживання опіуму у повсякденній культурі 19 ст.	
2.2. Наука і поширення наркоманії у 20 – 21 ст.	
2.3. Поширення алкоголізму	
3. Житло стародавньої людини	6

3.1. Печера як житло	
3.2. Хижи й перші стаціонарні поселення	
3.3. Житло перших землеробів	
3.7. Вплив науки і освіти на повсякденну культуру	
4. Місто як центр розвитку повсякденної культури	6
4.1. Давньоримська інсула	
4.2. Середньовічне місто	
4.3. Фен-шуй	
4.4. Сучасний мегаполіс	
5. Проекти створення «Нової людини» у 20 столітті	6
5.1. Вплив концепцій соціал-дарвінізму та евгеніки на повсякденні культурні практики першої половини 20 ст.	
5.2. Нова людина у повсякденній культурі СРСР та інших тоталітарних країн	
5.3. Вплив гендерної ідеології на сучасну повсякденну культуру	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ згідно тем прочитаних лекцій	
1. Становлення та основні етапи розвитку наукового вивчення культури повсякдення	6
2. Напої, їжа і посуд у повсякденній культурі	6
3. Алкоголізм і Наркоманія як елемент повсякденної культури 19 – 21 ст.	6
4. Житло стародавньої людини	6
5. Місто як центр розвитку повсякденної культури	6
6. Проекти створення «Нової людини» у 20 столітті	6
Модульна робота	40
Разом	100

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
40	60	30	100

Практична робота полягає у письмовому або усному виконанні завдань з запропонованих викладачем тем.

Теоретична частина оцінюється за результатами оцінювання контрольної роботи, яка містить 4 запитання, кожне з яких оцінюється 10 балами.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Підсумкова робота оцінюється в 40 балів. У разі використання технології дистанційної освіти допускається усне опитування за контрольними питання з використанням інструментів Office 365, Teams та Zoom,

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.
-

6.4. Критерії оцінювання практичної роботи

5 з 8-ми практичних занять оцінюються (у вигляді тестів або письмових або усних відповідей) максимумом 12 балів за кожне заняття, з яких:

12 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури

10 балів – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

8 балів – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії.

5 балів – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, відповідь не повна, фрагментарно розкриває питання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

3 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

0 балів - відсутність відповіді

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перекладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перекладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал.

У разі міжнародної мобільності або карантинних обмежень навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна

1. Шабанова Ю.О. Філософія культури / Підручник – Дніпро : ЛІРА, 2019. - 240 с.
2. Капкан М.В. Культура повсякденності. Підручник. [Електронне видання]. Режим доступу: https://stud.com.ua/134169/kulturologiya/kultura_povsyakdennosti
3. Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії : навч. посіб. / За заг. ред. М. О. Тимошенко.– Київ : [б.в.]; Чернівці : Букрек, 2020.– 623
4. Козир Є.В. Культурологія. Навчальний посібник. Київ: «Медицина». 2017. 352 с.

Додаткова література

5. Дуса К. Історія повсякденного життя в ранньомодерній Європі. – К.: Видавничий дім Києво-Могилянська академія, 2014. – 302 с.
6. Історія повсякденності: теорія та практика: матеріали Всеукр. наук. конф., Переяслав-Хмельницький, 14–15 трав. 2010 р. / [Упоряд.: Лукашевич О.М., Нагайко Т.Ю.]. – Переяслав-Хмельницький, 2010. – 246 с.
7. Повсякдення ранньомодерної України.Т.1.Практика, казуси та девіації повсякдення. – К.: Інститут історії України, 2012. – 328 с
8. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури : навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. – Д.: НГУ, 2012. – 141 с.
9. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм XV–XVIII ст.: У 3 кн. – К., 1995
10. Бродель Ф. Ідентичність Франції. Люди і речі. – К.: Вид-в Жупанського, 2014
11. Ле Гофф Ж. Середньовічна уява. – Львів: Літопис, 2007. – 350 с.
12. Зайбт Ф. Блиск і вбогість середньовіччя: Історія з початком і кінцем. – Львів: Вид-во УКУ, 2009. – 512 с.
13. Філософія і світ повсякденності. Збірка наукових статей. – Х.: Видавництво «АТОС», 2008. –264 с.